

RIKTLINJER FÖR FAMILJEHEMSERSÄTTNINGAR

FÖR KOMMUNERNA I JÄMTLANDS LÄN

RIKTLINJER FÖR FAMILJEHEMSERSÄTTNINGAR, UPPRÄTTAD 2015, REVIDERAD 2019,
UPPDATERAD 2021

Innehåll

Inledning	3
Avgränsningar	3
Uppföljning av riktlinjer	4
Definitioner av familjehem	4
Arvode.....	5
Bedömning av ersättningsnivå.....	6
Grundarvode	6
Nivå 1 (SKR:s Cirkulär).....	6
Motiv till höjning av arvodet	7
Nivå 2 (SKR:s formulär).....	7
Nivå 2 -4 (SKR:s formulär).....	7
Nivå 5-7 (ersättning utöver SKR:s formulär)	7
Kostnader inför placeringen.....	9
Sjukpenninggrundande bestämmelser.....	9
Kompensation för inkomstbortfall	10
Omkostnadsersättningar	10
Grundkostnaden.....	10
Barnbidrag och studiebidrag	12
Dagersättning ensamkommande asylsökande barn	12
Avtal och uppräknig varje år	13
Barnet/ungdomens tilläggskostnader	13
Återkommande tilläggskostnader.....	13
Barnomsorgsavgift	13
Resekostnader för fritidsaktiviteter, umgängesresor samt resor till och från barnomsorg	13
Specialkost	14
Återkommande medicinering	14
Kostnad för mobiltelefon	14
Busskort	14
Månatliga kostsamma fritidsaktiviteter	14
Riktlinjer för tilläggskostnader av engångskaraktär.....	15
Utrustning inför placeringen	15
Basutrustning kläder	15
Övrig basutrustning.....	16
Semesterresor	16
Läger	17
Skolresor	17
Cykel.....	17
Moped/EU-moped.....	17
Glasögon och Linser	17

Fritidsaktiviteter	17
Sportutrustning	17
Dator och/eller läsplatta	18
Mobiltelefon.....	18
Pass	18
Körkort för bil	18
Studenten	18
Unga vuxna i den kommunala barnvården	19
Socialtjänstens ansvar för barn och unga efter placering	19
Ungdom som fyller 18 år och bor stadigvarande i ett familjehem	19
Lagar och riktlinjer inför familjehemsvårdens upphörande.....	19
Förberedelser inför 18-årsdagen.....	19
Familjehemsvård under gymnasietiden	20
Ersättning till familjehemmet	20
Föräldrars underhållsskyldighet under gymnasietiden	20
Ungdom som sommarjobbar och bor kvar i familjehemmet	20
Ungdom som arbetar och bor kvar i familjehemmet	20
Ungdom som har egna medel, barnpension/aktivitetsersättning och bor kvar i familjehemmet.....	20
Utflytt från familjehemmet	21
Boendestöd.....	21
Ekonomiskt bistånd.....	21
Fortsatt placering.....	21
Utslussning.....	21
Eftervård	21
Privata placeringar.....	22
Vårdnadsöverflyttningar.....	22
Ersättning till familjehem vid vårdnadsöverflyttning	22
Försäkringar	23
Föräldrars ersättningsskyldighet.....	23
Föräldrars ersättningsskyldighet/egenavgift	23
Uträkning av föräldrars ersättningsskyldighet för barn upp till 18 år	23
Jämkning	24
Årlig omräkning.....	24
Överklagande	24
Egenavgift vid förälder/barnplacering	24
Uträkning av egenavgift för förälder vid förälder/barnplacering	24
Avtal familjehem/jourhem	26
Bedömningsstöd familjehemsersättningar.....	30

Inledning

I den sociala samrådsgruppen (SocSam) i Jämtlands län har frågan om ökad regional samverkan inom individ- och familjeomsorgen diskuterats sedan flera år tillbaka. Ett område som har lyfts är arbetet med familjehem.

Familjehemscentrum i Jämtlands län (FHC) bildades 2015 efter beslut i länets kommuner. 2021 avslutade Bergs kommun sin del av samarbetet. FHC rekryterar, utreder, matchar och utbildar från och med 2021 familjehem för kommunerna Bräcke, Härjedalen, Krokom, Ragunda, Strömsund, Åre och Östersund. När en kommun ser ett behov av familjehem för ett barn eller ungdom skickas en beställning till FHC som sedan matchar de behov som finns hos den unge med ett utrett familjehem. Den enskilda kommunen skriver avtal med familjehemmet med stöd av FHC. FHC kan rekommendera kommunerna vilken ersättningsnivå som är lämplig. När matchning är gjord finns FHC kvar parallellt med placeringskommunen i stöttning och matchning vid uppstart. Därefter tar placeringskommunen över ansvaret helt. För att få en ökad samsyn kring ersättningarna till familjehem inom Jämtlands län lyftes i samband med FHC:s bildande frågan kring att utforma gemensamma riktlinjer för avtal och ersättningar i familjehemsvården. Syftet med gemensamma riktlinjer är att handläggare och familjehem ska få mer detaljerade anvisningar än vad SKR:s övergripande rekommendationer kan ge.

En arbetsgrupp bestående av den regionala utvecklingsledaren för barn- och unga projektet i Region Jämtland Härjedalen, enhetschef för FHC samt personal från FHC tillsattes under hösten 2015 för att utarbeta riktlinjerna. Arbetsgruppen tog del av de riktlinjer som fanns utarbetade i Umeåregionen kring ersättningar i familjehemsvården och utgick från dessa. Umeåregionens riktlinjer bygger på SKR:s rekommendationer i cirkulär 08:81. Arvoden och omkostnader bygger på de årliga cirkulären som utkommer angående ersättningar vid familjehemsvård. Dessa cirkulär finns att hämta på SKR:s (Sveriges kommuner och regioner) hemsida, www.skr.se. Rekommendationer hämtades också in från FSF (Föreningen Socionomer inom familjehemsvården), Kommunförbundet samt Socialstyrelsens Meddelandeblad.

2019 sågs riktlinjerna över och reviderades av en arbetsgrupp bestående av enhetschef och personal från Familjehemscentrum samt personal från familjehemsteamet i Östersund. Revideringsarbetet samordnades av forskningsassistenten inom kommunernas gemensamma forsknings- och utvecklingsenhet, FoU Jämt. Vid revideringsarbetet togs ersättningsnivåer fram vilka ligger utöver SKR:s rekommendationer, arbetsgruppen tog även fram ett stöd för bedömning vilket till del utgår från BBIC.

Avgränsningar

Uppdraget har varit att utifrån SKR:s riktlinjer ge förslag vad gäller avtal och ersättningar. Dokumentet ska inte vara en rutinhandbok för familjehemsvården, utan enbart ett stöd vad gäller ekonomiska frågor, till övriga metoder och rutiner i familjehemsarbetet i de olika kommunerna. Syftet är att våra gemensamma familjehem ska få så lika bedömningar som möjligt när det gäller utformandet av avtal och ersättningar. Ungdomar som är över 18 år är vuxna enligt lagens mening, många ungdomar har varit placerade i många år och fortsätter att vara placerade fram till dess att de har gått ut gymnasiet. De ungdomar som är placerade i familjehem och går i grundskola/gymnasiet inbegrips i dessa riktlinjer. *Riktlinjerna gäller således för de barn och ungdomar som är placerade i familjehem i åldrarna 0-19 år.* I takt med att en ungdom blir äldre bör han/hon dock få ökat ansvar för sin ekonomi. Det bör således undersökas om den unga vuxna har möjlighet att bekosta de extra kostnaderna som

uppkommer med egna medel, exempelvis genom sparande eller pengar från arbete. I avsnittet om ”unga vuxna i den kommunala barnvården” finns information om vårt viktiga och särskilda ansvar för de ungdomar som ska slussas ut från familjehemsvården. Informationen är hämtad från det Meddelandeblad som Socialstyrelsen publicerade 2009: *Ny bestämmelse om stöd och hjälp till barn och unga som har varit placerade*. Information är även hämtad från BBIC:s material ”På väg”.

Riktlinjerna berör inte de avtal och ersättningsfrågor som avser vuxna över 20 år som är placerade i familjehem.

Uppföljning av riktlinjer

Riktlinjerna följs upp årligen i samband med publicering av SKR:s *Cirkulär för ersättningar och villkor vid familjehemsvård av barn, unga och vuxna, vårdnadsöverflyttningar mm*. Ansvarig för uppföljning är FHC och FoU Jämt. Vid behov förankras eventuella ändringar med IFO-chefer, mer omfattande revideringar kräver politisk förankring.

Definitioner av familjehem

Familjehem definieras i 3 kap 2 § SoF (Socialtjänstförordningen SFS 2001:937) på följande sätt:

”Med familjehem avses ett enskilt hem som på uppdrag av socialnämnden tar emot barn för stadigvarande vård och fostran eller vuxna för vård och omvårdnad och vars verksamhet inte bedrivs yrkesmässigt”.

Dessa definitioner gäller även för familjehem som en insats enligt 2 § LSS (Lag om stöd och service till vissa funktionshindrade SFS 1993:387).

Traditionella familjehem är familjehem där familjehemsföräldrarna har ”vanliga” arbeten och tar emot placeringar under planerade former och utifrån vilka barn som är bäst lämpade för deras familj (matchning). Arvode och omkostnad utbetalas via den placerande kommunen.

Konsultstödda familjehem är hem som är knutna till ett privat konsultföretag och som får handledning och stöd från konsulenter anställda inom företaget.

Traditionella jourfamiljehem är familjehem där familjehemsföräldrarna har ”vanliga” arbeten, men kan tänka sig ta emot akuta placeringar om de har möjlighet utifrån familjens planering vid tidpunkten för förfrågan. Arvode och omkostnad utbetalas via den placerande kommunen. Rekommenderat arvode för de första tre månaderna är nivå 4 (SKR). Omkostnadsersättning betalas ut enligt grundomkostnaden om inte särskilda skäl föreligger.

Kontrakterade jourfamiljehem tar akut emot barn och ungdomar i alla åldrar samt förälder/barnplaceringar. En familjehemsförälder finns hemma på heltid. I dagsläget finns tre kontrakterade jourfamiljehem i Östersund som samverkande kommuner inom FHC delar på. Ett kontrakterat jourfamiljehem har rätt till lön även när de inte har någon placering hos sig. Vid placering i kontrakterade familjehem via FHC utbetalas omkostnad via den placerande kommunen.

Familjehemmets uppdrag bör grunda sig på de planer som i enlighet med bestämmelserna i 11 kap 3 § SoL (Socialtjänstlagen SFS 2001:453) upprättas rörande barnet eller den unge. Inom Jämtlands läns kommuner arbetar vi enligt BBIC (Barns behov i centrum) och den Vårdplan samt Genomförandeplan som upprättas enligt BBIC reglerar således uppdragets omfattning. Dessa planer bör ligga till grund

för vilket arvode och vilken omkostnadsersättning som ska gälla. Överenskommelser regleras i ett avtal mellan socialnämnden och familjehemmet.

Familjehem kan inte bedrivas yrkesmässigt. Det finns inget kollektivavtal som reglerar deras ersättningar och arbetsinsatser. Uppdraget att vara familjehem är inte semestergrundande. Däremot är arvodet såväl sjukpenning- som pensionsgrundande dock inte tjänstepensionsgrundande.

Familjehem har rätt till tillfällig föräldrapenning för vård av barn men inte rätt till föräldrapenning. Familjehemsuppdraget ger inte rätt till A-kassa, vilket är viktigt att känna till om familjehemmet är tjänstledigt för att vara familjehem och därefter inte har något arbete att återgå till. Arvodet är en skattepliktig inkomst som beskattas som inkomst av tjänst. Arvodet kan fördelas mellan familjehemsföräldrarna eller utbetalas till en av dem, utifrån deras önskemål. Socialnämnden gör avdrag för preliminär skatt och betalar lagstadgade avgifter.

Arvodet följer löneutvecklingen i vårdirken som till exempel vårdare, barnskötare, vårdbiträden och behandlingsassistenter. Grundarvodet omräknas varje år med den procentsats som motsvarar den senast kända genomsnittliga löneökningen för dessa yrkesgrupper.

Arvode

Kommunerna i Jämtlands län har beslutat att ha gemensamma riktlinjer för ersättningar inom familjehemsvården. Ersättningar till familjehemmen ska i första hand ges enligt SKR:s rekommendationer. Ersättningar utöver rekommendationerna kan ibland vara befogade och därför har länets kommuner enats om nedanstående förhöjda arvoden vilka ligger utöver SKR:s riktlinjer.

SKR:s riktlinjer i Cirkulär utkommer varje år, ersättningsnivåerna grundar sig på löneläget för vissa yrkesgrupper inom vårdsektorn, utgår från aktuell lönestatistik och är per månad. SKR föreslår fyra olika arvodesnivåer, vilka inte är numrerade. SKR har inte preciserat vilka kriterier som ska gälla för varje nivå. De menar att varje kommun måste bestämma ersättningsnivå själva utifrån problematikens svårighetsgrad. SKR:s nivåer benämns i denna skrift som Nivå 1 (Grundarvode), nivå 2, nivå 3 och nivå 4. Nivå 1 är ett grundbelopp som endast bör betalas ut i undantagsfall, ex. vid nätverksplaceringar där barnet ej har några särskilda behov.

Nivåer utöver SKR:s rekommendationer beskrivs nedan som nivå 5, nivå 6 och nivå 7. Ersättningarna inom nivå 5-7 är beräknade utifrån basbeloppet, vilket möjliggör för kommunerna att årligen uppräknas ersättningsbeloppen. Basbeloppet uppgår år 2021 till 47 600 kr.

Ålder	Grundarvode	Exempel på förhöjt arvode inklusive grundarvode ¹			Förhöjt arvode utöver SKR:s riktlinjer		
	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Nivå 4	Nivå 5	Nivå 6	Nivå 7
0-12	Enl. SKR:s formulär	Enl. SKR:s formulär	Enl. SKR:s formulär	Enl. SKR:s formulär	35% av basbeloppet (16 660 kr år 2021)	40% av basbeloppet. (19 040 kr år 2021)	45% av basbeloppet (21 420 kr år 2021)
13-17	Enl. SKR:s formulär	Enl. SKR:s formulär	Enl. SKR:s formulär	Enl. SKR:s formulär	35% av basbeloppet (16 660 kr år 2020)	40% av basbeloppet. (19 040 kr år 2021)	45% av basbeloppet (21 420 kr år 2021)

Bedömning av ersättningsnivå

Nedan finns en nivåbestämning som kan användas till grund vid beslut om ersättningsnivå.

Vid en nyplacering kan det ibland vara svårt att bedöma den placerades behov av insatser och därmed vilken arbetsinsats som kommer att krävas av familjehemmet. *Rekommendationen är att arvodet inledningsvis bestäms för en begränsad period, till exempel 3 månader.* Därefter har troligen en bättre bild av barnets behov av insatser erhållits och det är lättare att göra en nivåbestämning av arvodet.

Nivåbestämmelse för föräldrar som tillsammans med barn vistas i familjehemmet (föräldra- och barnplacering) kan betalas ut i 3 nivåer. SKR ger inga kriterier för ett förhöjt arvode för förälder utan måste avgöras från fall till fall.

Om det finns ytterligare frågor kring nivåbestämning av arvode vid varje enskilt fall finns det möjlighet för kommunerna Bräcke, Härjedalen, Krokomb, Ragunda, Strömsund, Åre och Östersund att kontakta FHC för diskussion och rådgivning. Beslutet om förhöjt arvode måste dock fattas av kommunerna själva enligt gällande delegationsordning.

Det är viktigt att vara tydlig med familjehemmen om att ersättningsnivåerna kan komma att förändras under placeringstiden.

Grundarvode

Nivå 1 (SKR:s Cirkulär)

Genom arvodet ersätts familjehemmet för sitt arbete och den tid som uppdraget för med sig. Deras uppdrag är att ta hand om barnet på det sätt som ett barns förälder normalt gör, fungera som förälder i vardagssituationen, gå på föräldramöten, delta i utvecklingssamtal i förskola och skola, besök hos tandläkare och läkare. Grundarvodet har beräknats utifrån detta. I de flesta placeringarna finns det dock något eller flera förhållanden i ett placerat barns situation som medför extra arbete för familjehemmet. Dessa förhållande/åtaganden utgör motiv till höjning av arvodet. Nivå 1, grundarvode, betalas ex. vid nätverksplaceringar där barnet ej har några särskilda behov.

¹ [Rekommendationer | SKR](#)

Motiv till höjning av arvodet

Nivå 2 (SKR:s formulär)

Nedan beskrivs förhållanden som kan motivera en höjning av arvodet. Respektive förhållande kan ha olika allvarlighetsgrad beroende på omfattning och svårighet. Allvarlighetsgraden har delats in i lindrig (1p), medel (3 p) och hög (5p). Varje uppfyllt kriterium ger poäng, poängen läggs samman för att skatta vilken ersättningsnivå som kan vara rimlig i respektive ärende. *I bilaga 2 återfinns ett bedömningsformulär som kan användas som stöd vid bedömning av ersättningsnivåer.*

Nivå 2 -4 (SKR:s formulär)

- Nivå 2 utbetalas när skattning uppgår till 2 p
- Nivå 3 utbetalas när skattning uppgår till 3-4 p
- Nivå 4 utbetalas när skattning uppgår till 5-6 p. Nivå 4 betalas också ut vid akut placering i traditionellt jourhem i högst tre månader.

Nivå 5-7 (ersättning utöver SKR:s formulär)

Kommunerna i Jämtlands län följer i första hand SKR:s rekommendationer kring ersättningar till familjehem. Efter bedömning kan ersättningar utöver rekommendationerna blir aktuella.

- Nivå 5 (35% av basbeloppet) utbetalas när skattning uppgår till 7-9 p.
- Nivå 6 (40% av basbeloppet) utbetalas när skattning uppgår till 10-14 p
- Nivå 7 (45% av basbeloppet) utbetalas när skattning uppgår till 15 p eller mer.

FÖRHÅLLANDEN HOS BARNET			
Behov	Låg (1p per uppfyllt kriterium nedan)	Medium (3p per uppfyllt kriterium nedan)	Hög (5p per uppfyllt kriterium nedan)
HÄLSA			
<ul style="list-style-type: none">• Hälsa och utveckling• Tillgång till hälso- och sjukvård• Riskbruk och missbruk• Neurologiska symptom• Neuropsykiatriska funktionshinder	Neurologiska symptom eller annan somatisk sjukdomsproblematik som medför kontakt med hälso- och sjukvården etcetera	Neurologiska symptom eller annan somatisk sjukdomsproblematik som medför mer omfattande kontakter med hälso- och sjukvården etcetera	Neurologiska symptom eller annan somatisk sjukdomsproblematik som medför betydligt mer omfattande kontakter med sjukvård, barnpsykiatri och andra myndigheter än normalfallet.
	Neuropsykiatriska funktionshinder som medför kontakt med	Neuropsykiatriska funktionshinder som medför omfattande	Neuropsykiatriska funktionshinder som medför betydligt mer

	barnpsykiatri och övrig sjukvård.	kontakter med barnpsykiatri och övrig sjukvård.	omfattande kontakter med hälso- och sjukvård.
		Riskbruk av beroendeframkallande medel. Rör sig i kretsar där alkohol/narkotika förekommer.	Mer omfattande riskbruk av beroendeframkallande medel. Rör sig i kretsar där missbruk av alkohol/narkotika förekommer.
UTBILDNING			
<ul style="list-style-type: none"> • Trivsel och närvaro • Lärande, skolresultat • Studieplanering • Lek och fritid 	Lindriga skolproblem som medför ökning av kontakt med skolan.	Mer allvarliga skolproblem som medför mer omfattande kontakter med skolan och stöd i skolarbetet än normalfallet.	Betydande skolproblem som medför betydligt mer omfattande kontakter med skolan och stöd i skolarbete än normalfallet
	Lindriga skol- och anpassningsproblem som medför konflikter.	Mer allvarliga skol- och anpassningsproblem som medför regelbundna konflikter.	Betydande skol- och anpassningsproblem som medför regelbundna och omfattande konflikter.
	Pedagogiska behov som medför merarbete i hemmet.	Pedagogiska behov som medför mer omfattande merarbete i hemmet.	Pedagogiska behov som medför ett betydande merarbete i hemmet.
KÄNSLOR OCH BETEENDE			
<ul style="list-style-type: none"> • Anknytning • Känslor och temperament • Attityder och värderingar • Identitet • Självständighet • Social beteende 	Lindrig anknytningsproblematik	Mer omfattande anknytningsproblematik	Betydande anknytningsproblematik
	Hämmat beteende: depressivitet, passivitet som medför merarbete i hemmet.	Hämmat beteende: depressivitet, passivitet som medför mer omfattande merarbete i hemmet	Hämmat beteende: depressivitet, passivitet som medför ett betydande merarbete i hemmet
	Lindrig asocialitet, har ett uppträdande som till viss del avviker från samhällets normer ex. snatteri och lindrig kriminalitet	Mer betydande asocialitet, ex. kriminalitet, rymningsbenägenhet etcetera	Allvarlig asocialitet, ex. betydande/allvarlig kriminalitet, stor rymningsbenägenhet, prostitution etcetera
SOCIALA RELATIONER			

<ul style="list-style-type: none"> • Relationer till föräldrarna • Relationer till andra barn och vuxna • Våld, övergrepp och utnyttjande 	Fler kontakter med anhöriga och närstående än normalfallet.	Mer omfattande och påfrestande kontakter med anhöriga och närstående än normalfallet.	Betydligt mer omfattande och påfrestande kontakter med anhöriga och närstående än normalfallet.
FÖRHÅLLANDEN I FAMILJEHEMMET			
	<i>Låg (1p per uppfyllt kriterium nedan)</i>	<i>Medium (3p per uppfyllt kriterium nedan)</i>	<i>Hög (5p per uppfyllt kriterium nedan)</i>
<ul style="list-style-type: none"> • Erfarenhet 	Familjehemmet har tidigare erfarenhet av placerade barn (minst en placering).	Familjehemmet har stor erfarenhet av placerade barn (2-4 placeringar).	Familjehemmet har mycket stor erfarenhet av placerade barn (5 placeringar eller mer).

Kostnader inför placeringen

Familjehemsföräldrar kan ha kostnader inför placeringen och för att förbereda barnets ankomst. Exempelvis träffar med barn, föräldrar och socialtjänst. De kan behöva ta ledigt från sina arbeten för dessa förberedelser. Ersättning för inkomstbortfall och ersättning för eventuella omkostnader för resor med mera bör då utgå.

Sjukpenninggrundande bestämmelser

Reglerna om sjukpenning finns i SFB (Socialförsäkringsbalk SFS 2010:110). Enligt Försäkringskassans vägledning 2004:2 Rubrik 10.12.1 sid 200 gäller följande: *"En familjehemsförälder får sjukpenning beräknad med bortseende från den ersättningen som han eller hon får för vården av barn som familjehemsförälder. Detta gäller om familjehemsföräldern har rätt till sjukpenning för samma tid som ersättning för vården av barn som familjehemsförälder (27 kap 8 § SFB). När Försäkringskassan bedömer nedsättningen av arbetsförmågan ska man alltså bortse från förmågan att vårda barnet. "*

Detta gäller om familjehemsföräldern kan vårda barnet fast denne är sjukskriven från sitt ordinarie arbete. Det arvode som familjehemmet erhåller för sitt uppdrag skall då inte dras bort under sjukdomsperioden.

I samma vägledning längre ned på samma sida 2004:2 står det: *"En försäkrad som har en SGI som till någon del är baserad på ersättning för vård av barn i familjehem, kan få inkomstgrundad sjukpenning även för den delen om han eller hon på grund av sjukdom inte kan vårda barnet (27 kap 8 § SFB). Om sjukdomen helt hindrar familjehemsföräldern från att fortsätta vårda barnet, till exempel om barnet tillfälligt tas om hand i något annat hem eller av annan vårdare ska sjukpenning betalas ut med belopp som avser både den uteblivna ersättningen för vården av barnet och den förlorade inkomsten från förvärvsarbetet. "*

I detta fall ska arvodesersättningen tas bort. En ersättare måste då sättas in som kan vårda barnet.

Kompensation för inkomstbortfall

Kompensation för inkomstbortfall på hel-/deltid bör eftersträvas i inledningsfasen av en placering för att möjliggöra en god inskolning i familjehemmet. Kompensation för inkomstbortfall kan också förekomma när uppdraget är så krävande att en person behöver vara hemma på hel-/deltid under en period eller när familjehemmet p.g.a. sin egen situation (ex att biologiska barn påverkas i hög grad av placeringen) ser behov av att en person finns hemma på hel-/deltid under en period eller när ett barn är mycket litet och behöver ha en omsorgsperson hemma. Alternativt kan ytterligare stöd från socialtjänsten behövas istället, det måste avgöras från fall till fall.

I placeringar där barnet har omfattande kontakter med hälso- och sjukvård, socialtjänst eller dylikt och ersättning för detta inte ges genom ett förhöjt arvode utöver SKR:s rekommendationer kan inkomstbortfall vara befogat för den tiden familjehemmet tar ledigt från sitt arbete.

Begär att få ett intyg från arbetsgivaren där inkomstbortfallet anges, inklusive semesterersättning. Socialnämnden bör kompensera för detta inkomstbortfall inklusive semesterersättning. För samma tid utbetalas det arvode, som har fastställts utifrån barnets behov samt omkostnad. Detta gäller främst traditionella familjehem. Samma principer avseende kompensation för inkomstbortfall gäller för placeringar i nätverket som för placeringar utanför nätverket.

Omkostnadsersättningar

Grundkostnader enligt SKR:s rekommendationer godtas i sin helhet som kostnadsersättning och avdrag av Skatteverket. Ersättning för tilläggskostnader ska baseras på barnets individuella behov och kunna motiveras med tillförlitlig dokumentation i det enskilda fallet. När det gäller tilläggskostnader ska det finnas ett underlag hos utbetalaren, kommunen, som visar vilka tilläggskostnader som utbetalats. Så länge som tilläggskostnaderna ryms inom det belopp som är SKR:s rekommendationer och det klart framgår av underlaget hur den har beräknats för att täcka barnets individuella behov behöver kostnaderna inte styrkas av kvitton. Inga generella höjningar godtas av Skatteverket, däremot kan kostnader som är återkommande schabloniseras. Generellt gäller att det ska finnas beslut från socialnämnden samt kvitton som styrker inköp av utrustning om det överstiger högsta ersättningen. Familjehemmet ska få en skriftlig information från kommunen att lämna till Skatteverket avseende skäl och beräkning av ersättning SKR:s grundkostnad. Inga personuppgifter för barnet skall lämnas till Skatteverket.

Läs mer om omkostnadsersättning och vilket underlag som krävs på Skatteverkets hemsida²

Grundkostnaden

Omkostnadsersättningen är till för att täcka de merkostnader som familjehemmet får när de tar emot barn och ungdomar i sin familj. Konsumentverkets beräkningar av kostnader för olika hushåll och för barn i olika åldrar har beaktats vid beräkningen av omkostnadsersättningens storlek. Nivån är satt med beaktande av att placerade barn har stora behov (SKR cirkulär 11:47). Nedanstående tabell visar hur Riksnormen för försörjningsstöd är fördelad och konsumentverkets fördelning av kostnader för barn mellan 0-19 år. Det kan vara ett stöd när man vill veta vad omkostnadsersättningen ska räckta till, uppdelat i utgiftsposter. SKR:s omkostnadsersättning multiplicerat med procentsatsen nedan kan ge en

² <https://www4.skatteverket.se/rattsligvagledning/370021.html?date=2018-06-19>

bild av vad varje utgiftspost blir i kronor per månad. Exempel: omkostnad 4363 kronor (0-12 år) (SKR 2020) x 26 % = 1134 kronor osv.

Riksnorm		Summa (år 2021) ≈	Summa (år 2021) ≈
Ålder	0-19 år	0-12 år	13-19 år
Livsmedel alla måltider	27,2 %	1187: -	1349: -
Kläder/Skor	10,8 %	471: -	535: -
Fritid/lek	6,7 %	292: -	332: -
Hygien	5,5 %	240: -	273: -
Ungdomsförsäkring	1,5 %	65: -	74: -
Gemensamma hushållskostnader	4,8 %	209: -	237: -
Hyra	43,5 %	1898: -	2157: -
Summa	100 %	4363: -	4958: -

Konsumentverket		Summa (år 2021) ≈	Summa (år 2021) ≈
Ålder	0-19 år	0-12 år	13-19 år
Livsmedel alla måltider	26 %	1134: -	1289: -
Kläder/skor	11,6 %	506: -	575: -
Fritid/lek	10,5 %	458: -	520: -
Hygien	6,2 %	271: -	307: -
Ungdomsförsäkring	2,0 %	87: -	99: -
Gemensamma hushållskostnader	4,4 %	192: -	218: -
Hyra	39,3 %	1715: -	1948: -
Summa	100 %	4363: -	4958: -

Fickpengar

Veckopeng/månadspeng inbegrips i omkostnadsersättningen. De flesta barn får sin första veckopeng någon gång mellan 7 och 10 års ålder, i genomsnitt 20-35 kronor. När man blir lite äldre och får ett växande ansvar för den egna ekonomin brukar veckopengen bytas ut mot månadspeng. Det finns ingen norm för hur stor vecko- eller månadspengen ska vara. Det kan bero på vad pengarna ska räcka till. I tabellen ovan ser ni ungefärliga mått på hur mycket pengar per månad som bör gå till de olika omkostnaderna. Om barnets månadspeng är ämnad att täcka flera av posterna bör således månadspengen vara högre.

Enligt Swedbank Privatekonomi (2020) är den genomsnittliga månadspengen för barn och unga fördelat på ålder:

12 år	200 kr
13 år	250 kr
14 år	400 kr
15 år	500 kr
16 år	1000 kr
17 år	1020 kr
18 år	1000 kr

Barnbidrag och studiebidrag

Omkostnadsersättningen minskas med barnbidrag eller studiebidrag om bidragen skrivs över till familjehemmet genom anmälan hos Försäkringskassan och till CSN. Studiebidraget kan skrivas över med vårdnadshavarens samtycke. Om vårdnadshavaren inte samtycker och barnet vårdas med stöd av SoL finns ingen möjlighet att föra över studiebidraget till familjehemmet. Vid vård enligt LVU (Lag om särskilda bestämmelser om vård av unga SFS 1990:52) kan socialnämnden skriva ett intyg till CSN om att förälder inte ger sitt samtycke och till detta intyg bifogas Förvaltningsrättens beslut om vård enligt LVU.

Dagersättning ensamkommande asylsökande barn

När ett barn söker asyl i Sverige ska god man ansöka om dagersättning hos Migrationsverket enligt LMA (Lag om mottagande av asylsökande med flera SFS 1994:137). Om personen har fyllt 16 år kan han eller hon ansöka själv. Dagersättning ska täcka bland annat kostnader för livsmedel, kläder och skor, fritidsaktiviteter, hygienartiklar och andra förbrukningsvaror. När fri mat ingår i inkvarteringen lämnas reducerad ersättning, för en ensamstående 24 kronor per dag.

Det finns idag inte några nationella riktlinjer gällande möjligheten att reducera familjehemets omkostnadsersättning med hänvisning till dagersättningen. Migrationsverket har dock delgett att det bör vara möjligt att reducera omkostnadsersättningen med hänvisning till att barnet själv ska bekosta kläder och skor, fritidsaktiviteter, hygienartiklar och andra förbrukningsvaror genom sin dagersättning (dvs de poster den reducerade dagersättningen är ämnade att täcka).

Dagersättningen betalas ut tills barnet får uppehållstillstånd och under en månad till. När barnet får permanent uppehållstillstånd och erhåller barnbidrag alternativt studiebidrag finns möjligheten att skriva över dessa till familjehemmet såsom beskrivet ovan.

Det finns för ensamkommande asylsökande barn möjligheten att ansöka om ett extrabidrag som heter särskilt bidrag exempelvis vid behov av köp av glasögon eller extra vinterkläder. Om sådana behov uppstår under familjehemsplaceringen ansöker det ensamkommande asylsökande flyktingbarnet om sådana kostnader tillsammans med sin gode man hos Migrationsverket.

Mer information kring ersättningarna från Migrationsverket finns på Migrationsverkets webbplats www.migrationsverket.se

Avtal och uppräkningsblanketter

Ett nytt avtal upprättas i början av uppdraget och skrivs sedan om varje år utifrån nya rekommendationer från SKR och nya bedömningar vad gäller omkostnadsersättningen. Jämtland och Härjedalens kommuner har möjlighet att använda sig av bifogat avtal (Bilaga 1). Det ska enligt Skatteverkets regler i avtalet finnas förteckning över vad som ingår i omkostnadsersättningen.

Avtal och beräkningsblanketter sparas i familjehemmet akt, inte i barnets akt. Det råder sekretess gentemot vårdnadshavare vilken ersättning familjehemmet får.

Barnet/ungdomens tilläggs-kostnader

Det finns två typer av tilläggs-kostnader, dels tilläggs-kostnader som är återkommande varje månad, dels kostnader som är av engångskaraktär. Vårdplan och Genomförandeplan bör vara grund för beslut om ersättningar.

Återkommande tilläggs-kostnader

Återkommande tilläggs-kostnader kan med fördel läggas in i den månatliga omkostnadsersättningen eftersom det är en summa som är återkommande varje månad. Den beräknas utifrån barnets individuella behov och ska läggas till den månatliga omkostnadsersättningen, underlag ska finnas.

Exempel är:

- Barnomsorgsavgift
- Resekostnader för fritidsaktiviteter och umgängesresor till föräldrar eller andra närstående
- Specialkost
- Återkommande medicinering
- Kostnad för mobiltelefon
- Busskort
- Månatliga kostsamma fritidsaktiviteter

Barnomsorgsavgift

Underlag för avgiften bör inlämnas till handläggaren årligen. Ersättning för avgiften läggs in i den månatliga omkostnadsersättningen som en tilläggs-kostnad.

Resekostnader för fritidsaktiviteter, umgängesresor samt resor till och från barnomsorg

Ett familjehem kan vara beläget så att allmänna kommunikationer saknas eller att barnet inte klarar att själv förflytta sig till fritidsaktiviteter. Resor till barnomsorg kan också vara långa och kostsamma för familjehemmet. I dessa fall kan milersättning utgå till familjehemmet som motsvarar högsta skattefria

milersättning som årligen fastställs av Skatteverket (18,50 kr/mil år 2021). Det är viktigt att Genomförandeplanen ligger som grund för beslutet. Om man på förhand kan planera vilka resor som ska gälla varje månad, kan det vara lämpligt att lägga dem som en månatlig reseersättning.

Umgänget med biologiska föräldrar och andra viktiga personer görs upp i Genomförandeplanen. I de fall familjehemmet ska bidra med transporter som är återkommande kan man också där, lägga in dem som en månatlig reseersättning så att man inte behöver göra utbetalningar varje gång. Dock är det fördelaktigt om familjehemmet inlämnar reseblankett månatligen.

När det gäller resor som inte kan läggas in i omkostnadsersättningen görs en rimlighetsbedömning. Familjehemmet ska regelbundet redovisa de körda sträckorna på särskild blankett och komma in med dem till ansvarig handläggare, varefter ersättningen beviljas.

Den högsta skattefria kostnaden för de tilläggskostnader som nämns ovan är (inklusive grundkostnaden) 170 % av prisbasbeloppets månadsbelopp (80 920 kronor år 2021).

Specialkost

Många barn och ungdomar har behov av att äta specialkost på grund av sjukdom eller allergi. Kostnaden för specialkost är ofta dyrare än vanlig kost då barnet inte kan äta samma mat som övriga personer i familjehemmet. Ett tillägg kan göras på omkostnadsersättningen motsvarande beräknad månatlig kostnad för specialkost.

Återkommande medicinering

Ersättning för återkommande medicinering kan med fördel schabloniseras. Ersättning ges upp till högkostnadsskydd. Tänk på att barn i familjehemsvård omfattas av samma högkostnadsskydd för läkarvård och medicin som familjens övriga barn, alla barn under 18 år i en familj räknas ihop och ingår i ett gemensamt högkostnadsskydd. I det fall en viss förskrivna medicinering inte omfattas av högkostnadsskyddet ersätts faktiskt kostnad.

Kostnad för mobiltelefon

En månatlig ersättning för samtalskostnader kan beviljas i samråd med familjehemmet och i dialog mellan familjehems-/barnsekreterare. En bedömning bör ske utifrån barnets ålder och mognad.

Ersättningen bör uppgå till högst 0,5 % av basbeloppet per månad (238 kronor år 2021).

Busskort

Busskort kan beviljas för resor till och från skolan om skolan/kommunen inte betalar och då det är rimligt utifrån avståndet. Busskort kan även beviljas om barnet har behov av det för att kunna tillgodogöra sig en aktiv fritid. Familjehemmet bör ersättas med den faktiska kostnaden för busskort/fritidskort per månad.

Månatliga kostsamma fritidsaktiviteter

Barn kan ha en kostsam aktivitet där avgiften är av återkommande karaktär, exempelvis ishockey, fotboll, balett, ridning eller utförsåkning. Ersättning för fritidsaktivitet bör uppgå till högst 1 % av basbeloppet per månad (476 kronor år 2021). En individuell bedömning måste dock ske.

Riktlinjer för tilläggskostnader av engångskaraktär

Den andra formen av tilläggskostnader är extra utrustning till det enskilda barnet. Dessa tilläggskostnader är ett bistånd till barnet och räknas inte in i den månatliga omkostnadsersättningen till familjehemmet. Det är kostnader som betalas ut endast vid enstaka tillfällen. En sådan extra utrustning är till för att täcka barnets behov och tillhör inte familjehemmet (SKR:s cirkulär 08:81 sid 12). När det gäller utrustning har barnet rätt att få denna utrustning med sig om det flyttar från familjehemmet. Exempelvis sportutrustningar, cykel, moped, glasögon, linser, dator, TV. I det fall barnet har egna tillgångar, till exempel pengar på ett spärrat konto, bör kontakt tas med Överförmyndaren för att få pengar till den extra utrustning som barnet behöver (SKR:s cirkulär 08:81 sid 11).

Andra tilläggskostnader under denna kategori kan vara semesterresor och lägerkostnader. En riktlinje enligt SKR:s rekommendationer är att det placerade barnet ska ha samma standard som övriga familjen, men inom rimliga gränser. Nedanstående belopp vad gäller tilläggskostnader får anses som bidrag. En del av kostnaden kan också täckas upp via omkostnadsersättningen, den månatliga, genom sparande.

Rekommendationen nedan är att tilläggskostnaderna endast beviljas vid enstaka tillfällen under barnets uppväxt. Ersättning ska i regel inte utges för ny utrustning om barnet förstör utrustningen. Familjehemmet bör kontrollera sin hemförsäkring/teckna en försäkring där ersättning utges om någon råkar ha sönder lösa föremål i hemmet som till exempel apparater, kläder, möbler eller husgeråd.

Utrustning inför placeringen

Socialnämnden ansvarar för att de som placeras i familjehem är utrustade med det som behövs för den närmaste årstiden. Det kan vara lämpligt att barnet, familjehemmet och vårdnadshavare i samråd med socialtjänsten gemensamt planerar vad som ska inköpas. Planeringen kan ske vid första träffen då placeringsinformationen i BBIC används i samråd med föräldrar, familjehem och socialsekreterare.

Basutrustning kläder

I första hand ska de biologiska föräldrarna stå för att barnen är utrustade när de placeras. Viktigt blir att göra en inventering tillsammans med föräldrarna om det är möjligt. Undersök vad de kan bidra med i inledningsskedet. Om det inte finns utrustning kan följande riktlinjer vara till hjälp.

Både ersättning för sommar- och vinterkläder ska vid behov utbetalas. Ersättning för sommar- och vinterkläder kan utbetalas i en klumpsumma vid placeringen. Alternativt utbetalas ersättning vid två tillfällen, ex. sommarkläder i juni och vinterkläder i november.

Sommar: Barn 0-12 år 7 % av basbeloppet (3332 kronor år 2021). Barn 13-17 år 9,5% av basbeloppet (4522 kronor år 2021). Vad som ska köpas beror på hur ett visst barns behov ser ut, vad barnet redan har och hur länge placeringen förväntas pågå.

Vinter: Barn 0-12 år 9,5 % av basbeloppet (4522 kronor år 2021). Barn 13-17 år 12% av basbeloppet (5712 kronor år 2021). Vad som ska köpas beror på hur ett visst barns behov ser ut, vad barnet redan har och hur länge placeringen förväntas pågå.

Planering av inköpen kan ske vid första träffen då placeringsinformationen i BBIC används i samråd med föräldrar, familjehem och socialsekreterare.

Individuella behov hos barnet kan bidra till att beloppet ska vara lägre eller högre än dem som anges ovan. Exempelvis kan särskilda fritidsaktiviteter eller speciella intressen hos familjehemmet som medför behov av särskilt kostsamma kläder medföra att ett högre belopp är skäligt.

Övrig basutrustning

Socialnämnden ansvarar för att familjehemmet har den utrustning som behövs för att ta emot barnet och att det rum barnet bor i är utrustat utifrån barnets behov. Utrustningen anpassas efter barnets ålder. Nedan följer riktlinjer för maxbelopp. Kostnaden för den beviljade extra utrustningen betalas till familjehemmet, som gör inköpet och redovisar sedan med kvitton. Om familjehemmet har svårt att lägga ut för kostnaden kan kostnadsförslag upprättas och utbetalning kan ske och kvitton lämnas in senare.

- Barn 0-12 mån: Maximalt 21 % av basbeloppet (9996 kronor år 2021): skötbord, säng med utrustning, ligg- /sittvagn, babyskydd, barnstol till matbord, förvaring för kläder, leksaker. Eller andra behövliga möbler, ex. lampa, tavlor etcetera.
- Barn 1-3 år: Maximalt 19 % av basbeloppet (9044 kronor år 2021): bilbarnstol, säng med utrustning, ligg-/sittvagn, barnstol till matbord, förvaring av kläder, leksaker. Eller andra behövliga möbler, ex. lampa, tavlor etcetera.
- Barn 4-6 år: Maximalt 14 % av basbeloppet (6664 kronor år 2021): bilbarnstol/-kudde, säng med utrustning, ev. barnstol till matbord, förvaring för kläder, leksaker. Eller andra behövliga möbler, ex. lampa, tavlor etcetera.
- Barn 7-12 år: Maximalt 13 % av basbeloppet (6188 kronor år 2021): bilkudde, säng med utrustning, skrivbord och skrivbordsstol, förvaring av kläder, leksaker. Eller andra behövliga möbler, ex. lampa, tavlor etcetera.
- Ungdom 13-20 år: Maximalt 13 % av basbeloppet (6188 kronor år 2021): säng med utrustning, skrivbord och skrivbordsstol, förvaring av kläder. Eller andra behövliga möbler, ex. lampa, tavlor etcetera.

Den framtida kompletteringen av utrustningen ska finansieras inom ramen för den löpande omkostnadsersättningen så långt det är möjligt.

Semesterresor

Många familjehem reser på semesterresor tillsammans med det placerade barnet. Kommunerna i Jämtlands län bör maximalt bevilja ersättning för resor vid ett tillfälle under en tvåårsperiod. Vid behov görs individuell bedömning. Då kostnader för resor för ungdomar i regel är dyrare än resor för små barn bör ersättningsbeloppet anpassas efter detta. Ersättningsbelopp per ersättningstillfälle bör dock maximalt uppgå till 15 % av basbeloppet (7140 kronor år 2021). För att täcka resterande kostnader bör familjehemmet använda en del av omkostnadsersättningen. Mat under resan bekostas genom familjehemmets ordinarie omkostnadsersättning och ingår således inte i ersättningsbeloppet. Familjehemmet bör i god tid delge handläggaren sina semesterplaner och därefter redovisa kvitto för resan för att erhålla ersättningen.

Läger

Kan beviljas om lägret ingår i fritidssysselsättning som barnet har eller är en överenskommen aktivitet för att nå vissa mål i Genomförandeplanen. Ett läger/år bör vara skäligt. Rimligt är att beloppet inte överskrider 5 % av basbeloppet (2380 kronor år 2021). Kostnader i samband med klassresor/skollägerveckor bör ingå i omkostnadsersättningen.

Skolresor

Om barnet eller ungdomen folkbokförts i familjehemmet är det den kommun där barnet bor som ska betala skolresorna. För barn som är jourplacerade tillfälligt kan placeringskommunen behöva betala för skolskjuts till dess att barnets placering blir mer varaktig eller till dess folkbokföringen är ordnad.

Cykel

Det kan vara rimligt att ett barn har 3 cyklar under uppväxten (2 barncyklar och en vuxencykel). Maximalt 15 % av basbeloppet (7140 kronor år 2021) beviljas totalt för samtliga tre cyklar. Rekommendation är att maximalt bevilja 6 % av basbeloppet (2856 kronor år 2021) för en vuxencykel och 4,5 % av basbeloppet (2142 kronor år 2021) för en barncykel. Försäkring ska utnyttjas om behov av ny cykel förorsakas av olycka/stöld.

Moped/EU-moped

Maximalt 15% av basbeloppet (7140 kronor år 2021) (inkluderar bidrag till försäkring, hjälm och körkort) beviljas endast i undantagsfall vid särskilda skäl och anses vara ett bidrag till kostnaden. Särskilda skäl kan vara att ungdomen bor så till att det är vanligt att alla kompisar som placerad ungdom umgås med använder moped för att ta sig till varandra. Det kan också handla om att kunna ta sig till och från ett arbete eller sommarjobb. Försäkring ska utnyttjas om behov av ny moped förorsakas av olycka/stöld.

Glasögon och Linser

I det fall behov av glasögon inte ersätts på annat sätt ska kostnadsförslag inhämtas, där den medicinska grunden till barnets behov av de aktuella glasen framgår. Inköp ska ske utifrån kommunernas ramavtal om sådant är upprättat. Synundersökning bekostas i sin helhet. Försäkringar ska utnyttjas om behov av nya glasögon förorsakas av olycka/stöld. Linser beviljas endast utifrån funktions- och medicinska skäl, ej kosmetiska skäl.

Fritidsaktiviteter

Utlägg för fritidsaktiviteter ingår i grundomkostnadsersättningen. Om barnet har en dyrare fritidsaktivitet kan utbetalning göras utifrån rimlighet och bör ej överstiga 10 % av basbeloppet (4760 kronor år 2021). En rimlig bedömning kan vara att barnet endast har en kostnadskrävande aktivitet där kostnader inte täcks av omkostnadsersättningen. Genomförandeplanen kan ligga till grund för hur barnets behov vad gäller fritidsaktiviteter ska planeras.

Sportutrustning

6 % av basbeloppet (2856 kronor år 2021) kan vara rimligt att bidra med till sportutrustning såsom skidor, snowboard etcetera. Rimlighetsbedömningar måste göras hur ofta sportutrustningar ska beviljas utifrån barnets/ungdomens behov. Kostnader till viss sportutrustning t. ex skor träningskläder

och liknande kan ingå i omkostnadsersättningen. Försäkring ska utnyttjas om behov av ny sportutrustning förorsakas av olycka/stöld.

Dator och/eller läsplatta

Dator och/eller läsplatta med internetuppkoppling bör ingå i en hemutrustning. Hänsyn ska särskilt tas till behoven hos barn och ungdomar som går i skolan. Bidrag till dator och/eller läsplatta kan beviljas om barnet har behov av detta. Bidraget bör uppgå till högst 10 % av basbeloppet (4760 kronor år 2021). Rimlighetsbedömningar behöver göras gällande om fler än en dator och/eller läsplatta ska beviljas utifrån barnets/ungdomens behov. Försäkring ska utnyttjas om behov av ny dator förorsakas av olycka/stöld.

Mobiltelefon

Bidrag med högst 6 % av basbeloppet (2856 kronor år 2021) kan ges till telefon. Bidraget kan beviljas i samråd med familjehemmet och i dialog mellan familjehems-/barnsekreterare. En bedömning bör ske utifrån barnets ålder och mognad. Rimlighetsbedömningar måste göras gällande hur många mobiltelefoner som ska beviljas under uppväxten utifrån barnets/ungdomens behov. Försäkring ska utnyttjas om behov av ny telefon förorsakas av olycka/stöld.

Pass

Vid behov kan ersättning utgå med faktisk kostnad.

OBS!! Vårdnadshavarna måste medverka i passansökan.

Körkort för bil

Vissa ungdomar bor långt från tätort och när de blir 18 år kan körkort vara nödvändigt för att ta sig själv till jobb och fritidsaktiviteter. Här är det nödvändigt att ha ett resonemang med alla inblandade och Genomförandeplanen måste vara grunden för besluten. Kan ungdomen själv spara pengar till detta? Kan man spara från omkostnadsersättningen? Kan man lägga undan från barnpensionen eller aktivitetsersättningen? Vad kan biologiska föräldrar eller släkt bidra med? Vad ska kommunen bidra med?

Rimligt kan vara att socialnämnden bidrar med ersättning till handledarutbildning, körkortstillstånd och beviljar en schablonkostnad på 5 % av basbeloppet (2389 kronor år 2021) till bensin för att ungdomen skall kunna börja övningsköra alternativt motsvarande belopp till körskolelektioner. Att bevilja körkort kan vara mindre angeläget om ungdomen bor i en stad med goda kommunikationer till och från arbete och fritidssysselsättningar. I vissa fall kan det finnas skäl att bevilja en högre kostnad till körkort, ex. om ungdomen bor avsides och har behöver tillgång till bil för att klara sin vardag.

Studenten

Att ta studenten är kostsamt visar undersökningen "Sjung och studentens lyckliga dar" genomförd av Svensk Handel från 2011. Det är rimligt att socialnämnden ersätter vissa av de särskilda kostnader som uppstår i samband med studenten. Om ungdomen önskar dyrare alternativ än dem som ersätts bör ungdomen i god tid inför studenten erhålla information om att denne bör upprätta ett sparande för att bekosta dessa.

Socialnämnden bör maximalt bevilja: 1,5 % av basbeloppet till studentmössa. (714 kronor år 2021), 5 % av basbeloppet till bal (biljett, klänning, kostym, skor, accessoarer etc.) (2380 kronor år 2021), 4 % av basbeloppet till examenskläder (klänning, kostym, skor, accessoarer etc.) (1904 kronor år

2021), 1 % av basbeloppet till transport/lastbil med klassen (476 kronor år 2021) samt 5 % av basbeloppet till mottagning/middag (2380 kronor år 2021).

Unga vuxna i den kommunala barnavården

Socialtjänstens ansvar för barn och unga efter placering

Från den 1 april 2008 finns ett tillägg i 5 kap. 1 § SoL, om barns och ungas rätt till stöd och hjälp efter placering utanför hemmet, som lyder:

”Socialnämnden ska i sin omsorg om barn och ungdom tillgodose de särskilda behov av stöd och hjälp som kan finnas, sedan vård och fostran utanför det egna hemmet upphört.”

Utdrag ur meddelandeblad juni 2009 ”Ny bestämmelse om stöd och hjälp till barn och unga som har varit placerade.”

”Ofta pågår övergångsfasen mellan ung och vuxen upp till 25-årsåldern. Medianåldern för ungdomar generellt att flytta hemifrån är cirka 21 år. Sedan den ekonomiska krisen på 1990-talet har ungdomar svårare att ta sig ut på arbetsmarknaden. Ungdomars etableringsålder, den ålder då minst 75 procent i en årskull är sysselsatt, ligger idag på 26 år. En studie beskriver att många unga får ekonomiskt stöd av sina närstående högt upp i åldrarna.”

För unga vars flyttning innebär en väg ut i vuxenlivet finns specifikt BBIC-material med beteckningen ”På väg” som anpassats till denna grupp. Det syftar till att underlätta socialtjänstens arbete med att ge dessa ungdomar det stöd de behöver och som de enligt lagparagrafen ovan har rätt till. BBIC ger genom sitt material ”På väg” kommuner med BBIC-licens ett stöd i handläggningen, för att de unga ska få det stöd de har rätt till. ”På väg” består av tre enkäter, ett fördjupningstema och tre formulär. Enkäterna är tänkta att användas för alla unga som ska lämna vården för vuxenlivet. Enkäterna kan ses som en screening för om insatser behövs. Om behov blir synliga genom enkäterna kan den unge själv söka stöd och då blir formulären aktuella att använda.

Ungdom som fyller 18 år och bor stadigvarande i ett familjehem

Lagar och riktlinjer inför familjehemsvårdens upphörande

- Vård som beslutats med stöd av 2 § LVU upphör senast när den unge fyller 18 år.
- Vård som beslutats med stöd av 3 § LVU upphör senast när den unge fyller 21 år.
- För familjehemsplacering med stöd av Socialtjänstlagen finns ingen åldersgräns. Beslut om bistånd i form av familjehemsplacering upphör automatiskt vid 18 år men behov av fortsatt placering kan ofta kvarstå. I sådana fall fattas ett nytt beslut där den unge själv ansöker om fortsatt vård i familjehem. När den unge fyllt 18 år är det enbart han/hon som kan samtycka till fortsatt bistånd i form av familjehemsplacering.

Förberedelser inför 18-årsdagen

Socialnämnden har ett särskilt ansvar för ungdomar som är på väg att flytta ut från sitt familjehem. Det är av stor vikt att handläggande socialsekreterare börjar förbereda familjehem och ungdom minst ett år innan 18-årsålder om hur framtiden ska planeras för den unge och där ekonomin och egen försörjning blir ett naturligt inslag. Ungdomen bör få ta mer eget ansvar för hushållning och ekonomi utifrån ålder

och mognad hos ungdomen om pengar. Man bör också i god tid före 18-årsåldern resonera om hur och när utflytten ska ske och fundera över vilket stöd som behövs.

Familjehemsvård under gymnasietiden

En grundläggande riktlinje bör vara att ungdomen ska bo kvar i familjehemmet till dess att han/hon har gått ut gymnasiet och kan försörja sig själv.

Ersättning till familjehemmet

Ersättning till familjehemmet i form av arvode och omkostnad bör utgå till dess att gymnasieutbildningen är klar, om vårdbehovet fortfarande finns.

Föräldrars underhållsskyldighet under gymnasietiden

Föräldrarnas underhållsskyldighet kvarstår till dess barnet är klar med grundutbildning (grundskola, gymnasium). Dock längst till 21 år.

Ungdom som sommarjobbar och bor kvar i familjehemmet

Ungdomar med studiebidrag som sommarjobbar under sommaren bör få behålla sin ferielön. Jämför med ungdomar som bor i sina biologiska hem. De brukar inte behöva betala hemma när de sommarjobbar.

Placerade äldre ungdomar som sommarjobbar hela sommaren kan bidra lite till sin försörjning under sommaren och omkostnadsdelen minskas i motsvarande belopp. Hur mycket beror ju på vad ungdomen får i lön. 80 kr per dag kan vara en rimlig nivå att betala.

Ungdom som arbetar och bor kvar i familjehemmet

Om ungdomen arbetar och bor kvar i familjehemmet bör han/hon betala för sin egen försörjning. Om vårdbehovet är uppfyllt och den unge bor kvar i familjehemmet kan familjehemsplaceringen övergå till en inackordering i familjehemmet. Arvode och omkostnad upphör då och ungdomen betalar en hyra och står för sina egna kostnader. Man kan med fördel använda sig av Konsumentverkets rekommendationer ”Vad en ungdom beräknas betala om de bor hemma”.

Ungdom som har egna medel, barnpension/aktivitetsersättning och bor kvar i familjehemmet

Ungdomar som har barnpension har andra förutsättningar än andra ungdomar utan egna medel. Efter 18 års ålder förfogar de själva oftast över sina egna medel. Viktigt att man diskuterar om dessa medel innan 18-årsdagen om hur de ska användas. Klokt är ju att ungdomen lägger undan pengar inför en utflytt ur familjehemmet. Ungdomen kan också stå för en del extra kostnader som uppkommer i familjehemmet.

Vissa ungdomar som har en funktionsnedsättning har rätt till aktivitetsersättning från det att de är 19 år. De måste själva ansöka i god tid hos Försäkringskassan. De bör då bidra till sin egen försörjning till viss del i familjehemmet. SKR föreslår 80 kronor per dag och omkostnadsdelen minskas med motsvarande belopp. Det är lämpligt att man upprättar ett avtal med ungdomen. Det kan ibland för familjehemmet vara enklare att ungdomen betalar direkt till Socialtjänsten och familjehemmet får full omkostnad.

Ungdomar med funktionsnedsättningar behöver ännu tidigare förberedas för utflytt än andra barn. Lämpligt är att man redan vid 16 års ålder tar kontakt med lämplig samarbetspartner, exempelvis

habiliteringen eller kommunens handläggare för stöd och service till funktionshindrade, för att diskutera personligt stöd för ungdomen.

Utflytt från familjehemmet

Unga som är placerade har minst lika stort behov som alla andra ungdomar av att under en längre tid få möjlighet att träna sig i att vara vuxen. Det är dessutom troligt att de behöver mer stöd än andra ungdomar innan de kan leva ett självständigt liv. Socialtjänsten har en viktig roll i att underlätta att övergången mellan ungdomstiden och vuxenlivet går smidigt och med så bra förutsättningar som möjligt. Enligt proposition 2006/07:129 sid 51 kan boende, personligt stöd och ekonomiskt stöd samt förlängd placering vara aktuella insatser. Ungdomen bör vara beredd att arbeta för att ordna sin egen försörjning och ekonomi innan utflytt. Detta för att undvika socialbidragsberoende hos våra ungdomar i samhällsvård.

Boendestöd

Som nämnts tidigare är det vanligt att unga som flyttat hemifrån en längre tid får stöd och hjälp av sina föräldrar såväl av praktisk som av pedagogisk natur. Att unga flyttar hem efter en kortare eller längre tid är inte ovanligt utan tillhör processen att bli vuxen och självständig. Unga som varit placerade kan helt sakna den möjligheten. Socialnämnden har därför en viktig uppgift att vid behov komplettera den bristen på stöd. Stödboende eller ungdomsboende kan då bli ett alternativ.

Ekonomiskt bistånd

Ofta får ungdomar ekonomiskt stöd av föräldrar när de flyttar hemifrån. De placerade har sällan det stödet, varför deras ekonomiska situation kan vara sårbar. Ekonomiskt stöd bör ges till sådant som andra ungdomar får som en självklarhet. Vid utflytt till eget boende bör placeringskommunen bistå med en första utrustning till bostaden. Hjälp och stöd med att få pengarna att räcka till och stöd i hur man kan spara eller planera sin budget bör också ges.

Fortsatt placering

Ungdomar som fått bo kvar i familjehemmet och själva fått bestämma takten i utflyttningen utan att känna pressen att flytta, berättar att de mått bra av detta. Det gäller antingen de har kunnat bo kvar i familjehemmet genom socialtjänstens försorg eller på familjehemmets eget initiativ. Efter avslutad skolgång görs individuell bedömning kring styrkor och svagheter. Bedömning görs om behov av fortsatt placering kvarstår.

Utslussning

Socialtjänsten kan se till att övergången till ett självständigt liv sker mer stegvis genom att låta en placering i familjehem övergå till en inackordering med högre grad av självständighet, eller genom att ge ett familjehem i uppdrag att under en period vara kontaktfamilj. Ungdomen bör då få ta större ansvar för sin hushållning.

Eftervård

Gruppen unga vuxna har ofta haft svåra beteendeproblem varför eftervården och planeringen efter placering kan vara central. Unga vuxna som flyttar hemifrån kan utsättas för extra påfrestningar.

Privata placeringar

Privata placeringar är placeringar där barnets föräldrar har bestämt att deras barn ska bo i ett annat hem. Medgivande måste inhämtas från socialnämnden i placerande kommunen. Barnet folkbokförs i vistelsekommunen och övrigt stöd ska ges via vistelsekommunen.

Arvode och omkostnadsersättning utges inte i privata placeringar. Familjehem och föräldrar får komma överens om hur försörjning skall ordnas för barnet eller ungdomen.

Vårdnadsöverflyttningar

Vid vårdnadsöverflyttning kan familjehemmen använda barnpension för barnets omkostnader och omkostnadsersättningen minskas med motsvarande belopp.

Glöm inte att uppmana familjehemmet att söka bidragsförskott hos Försäkringskassan. Bidragsförskottet minskas från omkostnadsdelen. Så även barnbidrag/studiebidrag. Vid vårdnadsöverflyttningar ska biologiska föräldrar bidra till barnets försörjning genom underhåll som uträknas av Försäkringskassan. Viktigt att ta bort kravet på egenavgift till kommunen för biologiska föräldrar.

Ersättning till familjehem vid vårdnadsöverflyttning

Socialnämnden har fortfarande det ekonomiska ansvaret för barnet och har därför skyldighet att ge barnet fortsatt bistånd i form av arvode och omkostnadsersättning så länge barnets behov inte kan tillgodoses utan dessa insatser. Ersättningen tillsammans med barnets egna medel bör vara skäligt i förhållande till omfattningen av uppdraget (prop. 1996/97 s 119).

Om barnet erhåller barnpension utbetalas denna till familjehemmet efter en vårdnadsöverflyttning. Omkostnadsersättningen minskas således med eventuella inkomster i form av barnpension och underhållsstöd. Tilläggskostnader, utgår enligt de riktlinjer som finns för familjehemsplacerade barn, se ovan.

Kommunen har inget försäkringsansvar för barnet sedan vårdnaden överflyttats. Det ankommer på vårdnadshavaren att avgöra om barnet skall ha några personliga försäkringar. Vårdnadshavarens hemförsäkring omfattar även barnet. Det är lämpligt att parterna i samband med avslutningen av familjehemsvården och övergången till att vara särskilt förordnad vårdnadshavare klarar ut eventuella anspråk på ersättningar för skador som barnet kan ha gjort sig skyldig till under familjehemsvården.

Blanketten ”Avtal om ersättning efter vårdnadsöverflyttning” finns i såväl pappersform som i elektronisk form och kan köpas hos Kommentus Blanketter, 117 99 STOCKHOLM, tel: 08-7095920, fax. 08-7095945, www.kommentus.se.

SKR har gett ut ett cirkulär 2004:39 där det går att få information om det som rör vårdnadsöverflyttningar och avtal.

Försäkringar

Vid grundutbildning och vid uppdragets start ska familjehemmet informeras om:

- Att de måste kontrollera att barnet/ungdomen i samband med placeringen blir inskriven i familjehemmets hemförsäkring. Om hemförsäkringen saknar *allriskskydd* ska den kompletteras med detta. Om något uppstår gällande det placerade barnet så att hemförsäkringen måste nyttjas betalar socialnämnden självrisk. Vid jourfamiljehemsplacering folkbokförs barnet ej hos jourfamiljehemmet, därav kan barnet inte skrivas in i hemförsäkringen.
- Kommunens ansvars-/olycksfallsförsäkring och dess omfattning.
- Att kommunens ansvarsförsäkring gäller även vid placering i annan kommun.
- Att om de, vid uppkommen skada eller liknande, använder egen försäkring ska kommunen ersätta kostnaden för försäkringens självrisk.
- Att de ska informera Socialnämnden/socialsekreteraren omgående när en skada uppkommer som kan täckas av hem- eller ansvarsförsäkringen. Socialnämnden lämnar sedan utan värdering anmälan till sitt försäkringsbolag eller motsvarande.
- Att eftersom familjehemmet inte omfattas av anställningsförsäkring så får de själva, efter eget önskemål, ordna motsvarande försäkringsskydd.

Föräldrars ersättningskyldighet

Föräldrars ersättningskyldighet/egenavgift

Enligt 6 kap 2 och 3 §§ SoF ska föräldrar i skälig utsträckning delta i kommunens kostnad för vård av barn under 18 år som får vård i ett annat hem än det egna. Det belopp som var och en av föräldrarna ska bidra med får inte överstiga vad som för varje tid motsvarar underhållsstödsbeloppet enligt 18 kap. 20 § SFB (Socialförsäkringsbalk SFS 2010:110). Bestämmelser om hur ersättningen skall beräknas finns i Socialtjänstförordningen. Där anges att ersättningen skall beräknas, för var och en av föräldrarna, som om det gällde återbetalning till Försäkringskassan av utbetalt underhållsstöd enligt SFB. Socialnämnden skall dock göra en bedömning av om detta belopp är skäligt utifrån kunskap om föräldrarnas ekonomiska situation.

Uträkning av förälders ersättningskyldighet för barn upp till 18 år

Inkomstberäkningen baseras på den senaste taxeringen. Enligt 19 kap. 16 § SFB ska betalningsskyldighet för varje barn som har rätt till underhållsstöd bestämmas till ett visst belopp per år (betalningsbelopp). Beloppet ska motsvara det procenttal av den bidragsskyldiges inkomst som anges i 19 kap. 17 § SFB. När procenttalet bestäms ska hänsyn tas till samtliga barn som den bidragsskyldige är underhållsskyldig för enligt 7 kap. 1 § FB (Föräldrabalken). Om den bidragsskyldige är underhållsskyldig enligt 7 kap. 1 § föräldrabalken för flera barn utgör procenttalet följande:

1 barn	14%
2 barn	11,5%
3 barn	10%

4 barn	7,75%
5 barn	6,40%
6 barn	5,5%

Inkomstberäkningen baseras på den senaste taxeringen. Vid beräkning av kapitalinkomster ska hänsyn tas till realisationsförluster och uppskovsavgifter vid byte av bostad. Den ersättningsskyldige förälderns inkomst ska beräknas i enlighet med det senaste fattade taxeringsbeslutet och med utgångspunkt i:

- inkomst av tjänst
- inkomst av kapital
- inkomst av näringsverksamhet

Ett grundavdrag på inkomsten skall därefter göras till en summa av 100 000 kronor.

Skattemyndigheten ska på begäran lämna kommunen de inkomst- och förmögenhetssuppgifter som behövs för att fastställa en förälders ersättningsbelopp (6 kap. 2 § SoF). Ersättningsbeloppet beräknas som en viss procent av förälderns inkomst enligt ovan. Procentsatsen varierar med det totala antalet barn som föräldern är försörjningsskyldig för enligt 7 kap. 1 § FB.

Jämkning

Om de framräknade beloppen bedöms oskäliga i förhållande till respektive förälders ekonomiska förmåga, sociala situation eller för att de till exempel står för vissa av barnets kostnader kan ersättningen jämkas till en skälig nivå. Jämkning kan ske redan från början eller vid ett senare tillfälle.

Årlig omräkning

Den årliga omräkningen av ersättningsbeloppet som grundar sig på en ny taxering är inte ett nytt beslut om att betala ersättning till kommunen utan endast en omräkning av beloppet. Delgivning av beräkningsunderlaget ska därför inte ske.

Respektive förälder ska underrättas om det nya ersättningsbeloppet.

Överklagande

Beslut om förbehållsbelopp och avgift för den enskilde kan överklagas genom förvaltningsbesvär av den som är berörd av beslutet eller dennes ställföreträdare.

Nämndens beslut om vad en förälder skall betala i ersättning till kommunen kan ej överklagas med förvaltningsbesvär.

[Egenavgift vid förälder/barnplacering](#)

Egenavgiften betalas direkt till socialtjänsten som sköter faktureringen. Familjehemmet får arvode och omkostnad för förälder enligt SKR:s riktlinjer.

Uträkning av egenavgift för förälder vid förälder/barnplacering

Den enskilde och hans/ hennes familj ska innan avgift uttages tillförsäkras ett förbehållsbelopp som uträknas enligt följande:

Som inkomst räknas:

- Lön efter skatt

- Sjukpenning/föräldrapenning
- Sjukbidrag/pension
- A-kassa
- Utbildningsbidrag
- Barnbidrag/flerbarnstillägg
- Bidragsförskott/underhållsbidrag/underhållsstöd
- Bostadsbidrag/hyresinkomst

Godkända utgifter (betalningsposter, se riksnorm baserad på % av prisbasbeloppet):

- Fickpengar (avser personliga kostnader enligt riksnorm, dock ej mat då det tillgodoses vid hemmet)

Vid eget boende:

- Boendekostnad (netto)
- Hushållsel (faktisk kostnad)
- Hemförsäkring (faktisk kostnad)
- Hushållskostnad inom riksnorm
- Hemresor
- Fackföreningsavgift
- Övriga godkända kostnader efter individuell prövning (kan även gälla sammanboende)

Från inkomster dras förbehållsbelopp enligt ovan. Av eventuellt överskott kan för närvarande (2015) uttagas maximalt 80 kronor/dag dvs. 2400 kronor/månad. Lägre avgift kan uttagas, likaså kan eftergift ges (9 kap. 4 § SoL). Överskott dividerat med 30 dagar är avgift per dag. Lägsta avgift som tas ut är 30 kronor/månad (1 krona/dag).

Avtal familjehem/jourhem

Mellan kommuns nämnd och nedanstående familjehem har följande avtal upprättats

Kommun	Nämnd
Familjehem/partner 1	Personnummer
Familjehem/partner 2	Personnummer
Adress	Telefon/e-post
Betalmottagare	
Den placerade	Personnummer
Vårdnadshavare/god man/särskild förordnad vårdnadshavare	Telefon/e-post
Handläggare	Telefon/e-post
Familjehemssekreterare	Telefon/e-post
Löneförrättare	Telefon/e-post

Avtalstidens längd

Avtalet gäller: Fr.o.m.

Tills vidare med en uppsägningstid på veckor

En årlig uppräknig av avtalet görs utifrån SKR:s riktlinjer. Inget nytt avtal skickas ut.

Placeringen bör avslutas inom ramen för uppsägningstiden. Om barnet lämnat familjehemmet oplanerat gäller under uppsägningstiden följande: Arvodet utbetalas i sin helhet under uppsägningstiden. Hela grundomkostnadsersättningen betalas under de första fjorton dagarna och upphör därefter.

Tilläggskostnader i omkostnadsersättningen ersätts under de första fjorton dagarna i den mån det finns sådana kostnader.

I de fall familjehemmet avsäger sig uppdraget och den placerade inte tas emot i hemmet under uppsägningstiden, lämnas ersättning enligt följande: Arvodet, inklusive kompensation för inkomstbortfall och hel omkostnadsersättning betalas till och med sista placeringsdagen.

Socialnämndens åtaganden

Kontakt med barnet och familjehem: Socialnämnden förbinder sig att enligt 6 kap. 1 och 7 §§ socialtjänstlagen (2001:453), 5 kap. 1b § socialtjänstförordningen (2001:937) och SOSFS 2012:11 hålla kontakt med familjehemmet enligt följande: *barnet eller den unge bör besökas av en socialsekreterare minst fyra gånger per år. Yngre barn samt barn och unga som nyligen har placerats i ett familjehem eller i ett hem för vård eller boende kan behöva tätare kontakt vid behov tätare besök. I övrigt regelbunden telefonkontakt i syfte att få fortlöpande information om barnets utveckling. Regelbundna träffar och telefonkontakt med familjehemmet för att ge familjehemmet råd, stöd och handledning.*

Beträffande sak- och personskador: Sådana skador skall i första hand regleras via familjehemmets försäkring. Kommunen ansvarar endast för skador orsakade av personer placerade i familjehem på det sätt och med de försäkringsbelopp som framgår av kommunens ansvarsförsäkring för dylika skador. För skada som omfattas av familjehemmets hemförsäkring ersätter socialnämnden familjehemmet för självriskan. Socialnämnden svarar för självriskan på kommunens ansvarsförsäkring.

Familjehemmets åtaganden

Genomförandeplan: Familjehemmet förbinder sig att under vårdtiden verka för att målsättningen i den separat formulerade genomförandeplanen uppnås.

Sekretess: Familjehemmet har tagit del av bestämmelserna om sekretess inom socialtjänsten i 26 kap 1 § OSL (Offentlighet och sekretesslagen SFS 2009:400) och förbinder sig att iaktta försiktighet med de uppgifter som erhålls om barnet samt dess anhöriga.

Kontakter med biologiska föräldrar och närstående personer: Familjehemmet ska uppmuntra barnets/ungdomens kontakt med biologiska föräldrar och andra närstående. Utifrån överenskommelse mellan barn, ungdom och familjeenheten, biologiska föräldrar och familjehem ska familjehemmet ta emot/besöka föräldrar och/eller andra släktingar. Umgängets utformning med biologiska föräldrar ska planeras tillsammans med handläggande socialsekreterare och familjehemssekreterare.

Förändringar i familjen: Familjehemmet ska meddela varje väsentlig förändring i den egna familjen såsom graviditet, flytt, separation med mera

Nya placeringar: Familjehemmet är skyldiga att samråda med socialnämnden om det finns avsikt att ta emot flera placeringar. Detta ska göras på ett så tidigt stadium som möjligt, d.v.s. när intresse anmäls och därefter när det kan bli aktuellt att ett barn ska placeras.

Utbildning och handledning: Familjehemmet ska i sitt familjehemsuppdrag delta i erbjuden utbildning och handledning.

Försäkringar: Familjehemmet ska vid placering kontakta sitt försäkringsbolag för att kontrollera om familjehemmets hemförsäkring omfattar även den placerade. Om hemförsäkringen saknar allriskskydd ska den kompletteras med detta.

Uppdragets omfattning: Familjehemmet ska informera socialnämnden om uppdraget inte pågår i den omfattning avtalet gör gällande. Om ersättning för uppdraget utbetalas felaktigt kan familjehemmet bli återbetalningsskyldigt.

Beträffande ekonomiska förhållanden gäller följande

Arvode : kr per månad.

Omkostnad: kr per månad från draget barnbidrag/studiebidrag med kr

Eventuellt skäl för förhöjt arvode:

I den löpande omkostnadsersättningen ingår följande utgiftsposter:

Grundkostnader	
Livsuppehälle	kr
Tilläggskostnader	
Läkarvård, tandvård, medicin, glasögon	kr
Barntillsyn	kr
Kostsamma fritidsaktiviteter	kr
Kontakter med biologiska föräldrar och andra närstående, telefon	kr
Resor antal mil=	kr
Övrigt:	kr
Summa:	kr

Följande utgiftsposter prövas separat:

Basutrustning, dyrare utrustning och semesterresor.

Arvodet är en skattepliktig inkomst. Uppdraget berättigar ej till semesterlön eller semesterersättning. Arvodet är sjukpenninggrundande och pensionsgrundande, det berättigar ej till tjänstepension. Vid sjukdom skall familjehemsföräldrarna sjukanmäla sig direkt till Försäkringskassan för att få sjukpenning. Tiden med familjehemsuppdrag ger inte rätt till A-kassa. Kommunerna i Jämtlands län har antagit gemensamma riktlinjer för vilka kriterier som bör gälla för nivåbestämning gällande arvoden till familjehem. Socialnämnden drar preliminärskatt och betalar sociala avgifter.

I grundomkostnaden ingår kostnader för den placerades livsuppehälle och dennes del i de gemensamma hushållsavgifterna. Exempel på sådana utgifter är livsmedel, kläder, skor, personlig hygien, fickpengar, lek och fritid, förbrukningsvaror, möbler, husgeråd, textilier, Tv och telefon. Hänsyn har tagits till ökad förbrukning av elström, vatten och normalt slitage. Omkostnadsersättningen inkluderar barnbidraget som ska dras av då det går direkt till familjehemmet.

Omkostnadsersättningen beskattas enligt Skatteverkets regler. I de fall Socialnämnden betalar en högre omkostnadsersättning än den centrala rekommendationen ska nämnden kunna redovisa den

Bilaga 1

beräkning som ligger till grund för ersättningen. Omkostnaden är ej sjukpenning eller pensionsgrundande.

Basutrustning: Eventuell basutrustning som utbetalas tillhör barnet.

Utbetalning: Arvode och omkostnad utbetalas 1 gång per månad.

Övrigt

I och med detta avtals undertecknande upphör tidigare avtal att gälla.

När du lämnar dina personuppgifter godkänner du att kommunen lagrar och behandlar uppgifterna. Du har rätt att få information om de uppgifter som finns registrerade om dig. Du kan också begära rättelse om uppgifterna skulle visa sig vara felaktiga.

Personuppgiftsansvarig myndighet: Socialnämnden, kommun

Godkännande av avtalet

<i>Datum och underskrift socialnämnd</i>	<i>Datum och underskrift familjehem</i>
--	---

Bedömningsstöd familjehemsersättningar

Kommunerna i Jämtlands län har beslutat att ha gemensamma riktlinjer för ersättningar inom familjehemsvården. Ersättningar till familjehemmen ska i första hand ges enligt SKR:s rekommendationer. Ersättningar utöver rekommendationerna kan ibland vara befogade och därför har länets kommuner enats om förhöjda arvoden vilka ligger utöver SKR:s riktlinjer.

Nivå 2 -4 (SKR:s formulär)

- *Nivå 2* utbetalas när skattning uppgår till 2 p
- *Nivå 3* utbetalas när skattning uppgår till 3-4 p
- *Nivå 4* utbetalas när skattning uppgår till 5-6 p. *Nivå 4* betalas också ut vid akut placering i traditionellt jourhem i högst tre månader.

Nivå 5-7 (ersättning utöver SKR:s formulär)

Kommunerna i Jämtlands län följer i första hand SKR:s rekommendationer kring ersättningar till familjehem. Efter bedömning kan ersättningar utöver rekommendationerna blir aktuella.

- *Nivå 5 (35% av basbeloppet)* utbetalas när skattning uppgår till 7-9 p.
- *Nivå 6 (40% av basbeloppet)* utbetalas när skattning uppgår till 10-14 p
- *Nivå 7 (45% av basbeloppet)* utbetalas när skattning uppgår till 15 p eller mer.

FÖRHÅLLANDEN HOS BARNET				
Behov	<i>Låg (1p per uppfyllt kriterium nedan)</i>	<i>Medium (3p per uppfyllt kriterium nedan)</i>	<i>Hög (5p per uppfyllt kriterium nedan)</i>	<i>POÄNG</i>
HÄLSA				
<ul style="list-style-type: none"> • Hälsa och utveckling • Tillgång till hälso- och sjukvård • Riskbruk och missbruk • Neurologiska symptom • Neuropsykiatriska funktionshinder 	Neurologiska symptom eller annan somatisk sjukdomsproblematik som medför kontakt med hälso- och sjukvården etcetera <i>Ex. enures (sängvätning), encorpes (ofrivillig tarmtömning) och sömnsvårigheter</i>	Neurologiska symptom eller annan somatisk sjukdomsproblematik som medför mer omfattande kontakter med hälso- och sjukvården etcetera	Neurologiska symptom eller annan somatisk sjukdomsproblematik som medför betydligt mer omfattande kontakter med sjukvård, barnpsykiatri och andra myndigheter än normalfallet.	
	Neuropsykiatriska funktionshinder som medför kontakt med barnpsykiatri och övrig sjukvård.	Neuropsykiatriska funktionshinder som medför omfattande kontakter med	Neuropsykiatriska funktionshinder som medför betydligt mer omfattande kontakter med hälso- och sjukvård.	

		barnpsykiatri och övrig sjukvård.		
		Riskbruk av beroendeframkallande medel. Rör sig i kretsar där alkohol/narkotika förekommer.	Mer omfattande riskbruk av beroendeframkallande medel. Rör sig i kretsar där missbruk av alkohol/narkotika förekommer.	
UTBILDNING				
<ul style="list-style-type: none"> • Trivsel och närvaro • Lärande, skolresultat • Studieplanering • Lek och fritid 	Lindriga skolproblem som medför ökning av kontakt med skolan.	Mer allvarliga skolproblem som medför mer omfattande kontakter med skolan och stöd i skolarbetet än normalfallet.	Betydande skolproblem som medför betydligt mer omfattande kontakter med skolan och stöd i skolarbete än normalfallet	
	Lindriga skol- och anpassningsproblem som medför konflikter.	Mer allvarliga skol- och anpassningsproblem som medför regelbundna konflikter.	Betydande skol- och anpassningsproblem som medför regelbundna och omfattande konflikter.	
	Pedagogiska behov som medför merarbete i hemmet.	Pedagogiska behov som medför mer omfattande merarbete i hemmet.	Pedagogiska behov som medför ett betydande merarbete i hemmet.	
KÄNSLOR OCH BETEENDE				
<ul style="list-style-type: none"> • Anknytning • Känslor och temperament • Attityder och värderingar • Identitet • Självständighet • Social beteende 	Anknytningsproblematik	Mer omfattande anknytningsproblematik	Betydande anknytningsproblematik	
	Hämmat beteende: depressivitet, passivitet som medför merarbete i hemmet.	Hämmat beteende: depressivitet, passivitet som medför mer omfattande merarbete i hemmet	Hämmat beteende: depressivitet, passivitet som medför ett betydande merarbete i hemmet	
	Lindrig asocialitet, har ett uppträdande som till viss del avviker från samhällets normer ex. snatteri och lindrig kriminalitet	Mer betydande asocialitet, ex. kriminalitet, rymningsbenägenhet etcetera	Allvarlig asocialitet, ex. betydande/allvarlig kriminalitet, stor rymningsbenägenhet, prostitution etcetera	
SOCIALA RELATIONER				

Bilaga 2

<ul style="list-style-type: none"> • Relationer till föräldrarna • Relationer till andra barn och vuxna • Våld, övergrepp och utnyttjande 	Fler kontakter med anhöriga och närstående än normalfallet.	Mer omfattande och påfrestande kontakter med anhöriga och närstående än normalfallet.	Betydligt mer omfattande och påfrestande kontakter med anhöriga och närstående än normalfallet.	
FÖRHÅLLANDEN I FAMILJEHEMMET				
	<i>Låg (1p per uppfyllt kriterium nedan)</i>	<i>Medium (3p per uppfyllt kriterium nedan)</i>	<i>Hög (5p per uppfyllt kriterium nedan)</i>	POÄNG
<ul style="list-style-type: none"> • Erfarenhet 	Familjehemmet har tidigare erfarenhet av placerade barn (minst en placering).	Familjehemmet har stor erfarenhet av placerade barn (2-4 placeringar).	Familjehemmet har mycket stor erfarenhet av placerade barn (5 placeringar eller mer).	
TOTAL POÄNGSUMMA:				
ERSÄTTNINGSNIVÅ:				

2 p = Nivå 2. 3-4 p = Nivå 3. 5-6 p = Nivå 4. 7-9 p = Nivå 5. 10-14p = Nivå 6. 15 p eller mer = Nivå 7